

7/2566
S.K. 88

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 2485
Konu : Gaziantep Milletvekili
Mahmut TOĞRUL'un
Yazılı Soru Önergesi

....../....../2016

03 Mayıs 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16/03/2016 tarihli ve 43452547-120.07-24923 sayılı yazınız

Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut TOĞRUL'un Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu 7/2566 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Fatma Güldemet SARI
Bakan

EK:

Cevap Yazısı (3 Sayfa)

GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ
SAYIN MAHMUT TOĞRUL'UN
TBMM 7/2566 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Gaziantep'te Barak Ovasına hayat veren Nizip Çayında, Baş pınar Organize Sanayi Bölgesi'nin kimyasal atıkları yüzünden büyük bir çevre kirliliği yaşanmaktadır. Sulardaki anormal kirlilik, yöredeki ilçe ve köylere su sağlayan Hancağız Barajını da etkilemiştir. Bahçe ve tarlalarda kullanılan su; toprakları kirletmiş, bitkilerin kurumasına yol açmıştır. Yer altı suları da bölgedeki ciddi kirlilikten nasibini almıştır. Yaklaşık 40 bin dönüm arazide Hancağız Barajı'nda depolanan sulardan faydalanarak yetiştirilen tarım ürünleri, insan sağlığını tehdit etmektedir. Çevre kirliliği yüzünden Nizip Çayı ve Hancağız Barajının sularıyla temas eden insan ve hayvanların rahatsızlandığı, hatta bazı köylerde kanser vakalarının arttığı belirlenmiştir.

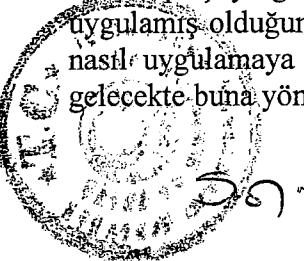
Nizip Çayı'nın kirlilik düzeyi Çayın akış yönü doğrultandaki 150 bin nüfuslu bölgede ekonomik, toplumsal ve sağlık alanlarında çeşitli sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Ekonomik olarak bölgenin tarım ürünleri çıktısında niteliksel ve niceliksel olarak önemli bir düşüş yaşanmaktadır. Bölge ekonomisinin temel dayanakları olan mısır, hububat, ayçiçeği, domates, biber, patlıcan üretimi yapılamamakta; ceviz ağaçları kurumaktadır. Bölgede sadece nane, semizotu, maydanoz gibi sudaki kirlilikten etkilenmeyen ürünler yetiştirilebilmektedir. Ancak bu ürünler de insan sağlığını tehdit etmektedir. İkinci olarak sağlık alanında civar köylerde tifo sıtma gibi hastalıkların gözlemlenmesinde artış olurken yine bölge köylerdeki kanser ölümlerinde de gözle görülen bir artış vardır. Toplumsal etkileri açısından bakıldığında da Nizip Çayı civarındaki köylerde yaz aylarında nehirde gelen koku ve yine nehirdeki kirlilikten kaynaklanan sivrisinek sorunu nedeniyle sağlıklı bir ortamda yaşamak imkânsız hale gelmektedir.

Uzmanlara göre Nizip Çayında çok fazla cıva bulunmaktadır. Nizip Çayı içerisinde sadece cıva değil birçok kimyasal madde bulunmaktadır. Tekstil, sabun, deterjan, yağ ve daha birçok sektörde kullanılan kimyasalların atığı arıtma yapılmadan bu çaya akıtılmaktadır.

Antep Organize Sanayi Bölgesi'nin tüm atıklarının Nizip Çayı'na akması sonucu daha önce Nizip Çayı'nda birçok balık türü yaşarken şimdilerde ise canlı organizmalara rastlanmamaktadır. Yöre halkını kaygılandıran diğer bir neden de tarlalardaki verimliliğin düşmesi ve çayın etrafındaki bütün ağaçların kurumasıdır. Yöre halkı tarlalarını açtıkları kuyularla sulamaktadır, fakat Nizip çayındaki akan suyun toprağa karışmasından kaynaklı bu kuyulardan temin edilen suyun da kirdiğini ve ürünlere zarar verdiğini belirtmektedirler.

Bu bağlamda;

1- Nizip Çayı güzergâhında olan bölgelerde, çevresel şartları iyileştirmek için geçmişte uygulanmış olduğunuz herhangi bir projeniz var mıdır? Eğer var ise, Bu projeler nelerdir ve nasıl uygulamaya geçirmeyi düşünmektесiniz? Bu konuda bir çalışmanız mevcut değilse gelecekte buna yönelik bir çalışmanız olacak mıdır?

2- Geçmişte Nizip Çayında yaşayan su canlıları nelerdir, bunlardan hangileri Nizip Çayına karışan zararlı sanayi atıklarından kaynaklı canlılığını yitirmiştir?

3- Nizip Çayı bölgede kaç tane köyün içinden geçmektedir? Bu köylülerin yaşamını olumsuz anlamdan etkilemesine yönelik bir çalışmanız var mıdır?

4- Nizip çayından dolayı bölgede zarar gören ve gelişemeyen tarımsal ürünler nelerdir? Tarımsal ürünlerin üretimine yıllara göre oranı elinizde mevcut mudur?

5- Nizip Çayı çevresinde yetişen, meyve- sebze ve üretilen tahıl ürünlerinin sağlığa zarar verdiği iddia edilmektedir. Bu ürünler nelerdir ve ürünler piyasa sunulmadan önce düzenli bir şekilde denetime tabii tutulmakta mıdır?

6- Nizip Çayındaki zararlı atıklar ve akan kirli sudan kaynaklı bölgede hangi hastalıklara daha çok rastlanmaktadır? Bu hastalıklardan ve kanserden kaynaklı kaç kişi yaşamını yitirmiştir?

7- Nizip Çayına atılan sanayi atıklarının arıtılmasına yönelik bir projeniz mevcut mudur? Nizip Çayı'ndan kaynaklı zarar gören çevresel faktörlerin ıslahına yönelik bir çalışmanız var mıdır?

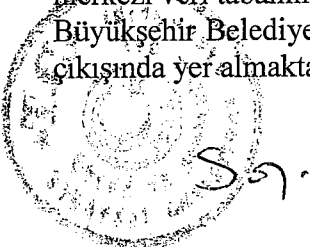
CEVAP:

Bakanlığımızca yürütülen sürekli izleme çalışmaları kapsamında; kurulu kapasitesi 10.000 m3/gün ve üzerinde olan Atıksu Arıtma Tesisleri, Soğutma Suyu Kullanan Tesisler ve Derin Deniz Deşarjları Bakanlığımızca on-line olarak izlenmekte iken, 22.03.2015 tarihli ve 29303 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri Tebliği" ile bu sistemlere; Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ), ve Askıda Katı Madde (AKM) parametreleri eklenmiş ve otomatik numune alma cihazlarının sistemlere entegre olmaları sağlanmaya başlanmıştır.

Sürekli atıksu izleme çalışmalarında ilave parametreler (KOİ-AKM) erken uyarı sistemi için kullanılmaktadır. KOİ, AKM ve otomatik numune alma cihazının tesislere kurulması ile iç İzlemelerin kaldırılıp, verilen uyarıya göre sistemin otomatik numune alması sağlanarak, numunenin yetkili laboratuvarında analizinin yapılması ve analiz sonucuna göre gerekli işlemlerin başlatılması sağlanmaktadır. Sürekli izleme faaliyetleri ile teknolojik denetim yapılmakta olup, her tesisin başında bir personel görevlendirmekle dahi elde edilemeyecek denetim etkinliği yakalanmıştır.

Bu istasyonlarla endüstri tesisleri 7/24 on-line izlenmekte, Bakanlığımızın kirliliğin yerinde tespitine yönelik müdahale ve mücadele kapasitesi artmaktadır.

Bu kapsamda Gaziantep ilinde debisi 10.000m3/gün ve üzeri olan 3 adet atıksu arıtma tesisi çıkışında Sürekli Atıksu İzleme İstasyonumuz bulunmakta olup, verileri Bakanlığımız merkezi veri tabanından on-line takip edilebilmektedir. Bu istasyonlardan iki tanesi Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, 1 tanesi ise Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi Atıksu Arıtma Tesisi çıkışında yer almaktadır.

Nizip çayını olumsuz yönde etkileyen noktasal kirlilik kaynaklarının önlenmesine ilişkin olarak Bakanlığımızca 2872 sayılı Çevre Kanunu çerçevesinde çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda, Nizip çayının havzasında yer alan Nizip Belediyesinin Atıksu Arıtma Tesisi Bakanlığımız koordinasyonunda Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında yapılacak olup, söz konusu atıksu arıtma tesisi proje aşamasındadır.

Tekstil Sektöründe Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Tebliği 14.12.2011 tarihli ve 28142 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanmış olup tebliğin amacı çevreyle uyumlu yönetiminin sağlanması için üretim sırasında suya, havaya ve toprağa verilecek her türlü emisyon, deşarj ve atıkların kontrolü ile hammadde ve enerjinin etkin kullanımının sağlanmasıdır.

Önergede belirtilen diğer hususlarla ilgili Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığından bilgi alınmasının daha uygun olacağı Bakanlığımızca değerlendirilmektedir.

